

23.9.2022

Liite 3

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräysten vahvistaminen

Yhteenveto saapuneista lausunnoista ja mielipiteistä

HSY:n hallitus käsitteli 29.4.2022 (§ 42) ehdotusta pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksiksi ja päätti varata hallintolain mukaisesti kaikille niille, joiden oloihin päätöksen tekemisellä on huomattava vaikutus, mahdollisuuden saada tietoa ja lausua mielipiteensä asiasta.

Jätehuoltomääräysten muutosten taustalla on muuttunut jätelainsäädäntö, joka edellyttää jätteiden erilliskeräyksen laajentamista. Suurin yksittäinen muutos koskee biojätteen erilliskeräyksen laajentamista koskemaan kaikkia toimialueen kiinteistöjä, vapaa-ajan kiinteistöt pois lukien. Kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöjen erilliskeräysvelvoitteita laajennetaan jäteasetuksen mukaisesti. Lisäksi lähes kaikkia määräyskohtia täsmennetään käytännön soveltamiskokemuksen perusteella.

Vaikutusmahdollisuuksien varaamisesta julkaistiin 3.5.-17.6.2022 välisenä aikana kuulutus HSY:n sekä Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Kirkkonummen ja Vantaan kaupunkien verkkosivuilla. Ehdotus jätehuoltomääräyksiksi perusteluineen on tämän ajan ollut nähtävänä HSY:n internetsivuilla osoitteessa www.hsy.fi. Lausunnot ja mielipiteet pyydettiin toimittamaan viimeistään 17.6.2022. Lisäksi HSY on tiedottanut valmisteilla olevista jätehuoltomääräyksistä ja vaikutusmahdollisuuksien varaamisesta mm. mediatiedotteessa, uutiskirjeissä, sosiaalisen median kanavillaan sekä erilaisissa yhteistyöverkostoissa.

Mielipiteitä ja kannanottoja saapui määräajan puitteissa yhteensä 17 kpl. Mielipiteet saapuivat toimialueen asukailta sekä isännöitsijöiltä. Erillinen lausuntopyyntö lähetettiin 55 vastaanottajalle, joista 24 antoi lausunnon. Lisäksi HSY toteutti www.sivuillaan kaikille vastaajille avoimen nettikyselyn. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 568 vastaajaa.

Kaikki saapuneet mielipiteet ja lausunnot on toimitettu hallitukselle esityksen ohesisaineistona.

Saapuneet lausunnot

HSY on vastaanottanut lausunnot Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupungeilta sekä Kirkkonummen kunnalta. Lisäksi lausunnot ovat saapuneet jätteiden putkikeräysyhtiöiltä (Kivistön putkijäte Oy, Kalasataman ja Kruunuvuorenrannan jätteen putkikeräys Oy, Jätkäsaaren jätteen putkikeräys Oy, Suurpellon Jätehuolto Oy), Suomen Pakkauskierrätys Rinki Oy:ltä, Suomen Keräyslasiyhdistys ry:ltä, Etelä-Suomen aluehallintovirastolta, Espoon ja Kauniaisten pienkiinteistöt ry:ltä, Kiinteistöliitto Uusimaa ry:ltä, Suomen Omakotiliitto ry:ltä ja Suomen Omakotiliiton Uudenmaan piiri ry:ltä, Kirkkonummen Pienkiinteistöyhdistys

ry:ltä, Rajakylän Pientaloyhdistys ry:ltä, Lassila & Tikanoja Oyj:ltä ja Ympäristöteollisuus- ja palvelut YTP ry:ltä.

Jäsenkaupungit ja Kirkkonummen kunta

Helsingin kaupunginhallitus on lausunnossaan todennut, että ehdotus jätehuoltomääräyksiksi on pääosin hyvin perusteltu ja tarpeellinen. Lisäksi kaupunki esittää täsmennysehdotuksia mm. määritelmiin sekä jätteiden putkikeräystä koskeviin määräyskohtiin. Kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan osalta kaupunki esittää, että erilliskeräysvelvoitteiden voimaantuloajan tulisi olla sama kaikille jätelajeille.

Helsingin kaupungin ympäristöseuranta- ja valvontayksikön päällikkö puoltaa lausunnossaan jätehuoltomääräysten muuttamista ja esittää lisäksi useita täsmennysehdotuksia yksittäisiin määräyskohtiin. Määräysehdotus sisälsi lausunnon mukaan paljon oikeinkirjoitusongelmia ja oikolukuun on panostettava. Lisäksi lausunnossa painotetaan, että HSY:n tulee tiedottaa muutoksista tarpeellisen laajasti, erityisesti biojätteen erilliskeräysvelvoitteen tullessa voimaan.

Espoon kaupungin konsernihallinto katsoo lausunnossaan, että kokonaisuutena nyt ehdotetut jätehuoltomääräysten päivitykset edistävät osaltaan HSY:n strategiassa asetettujen ympäristövastuullisuuden lisäämisen, kierrätysasteen nostamisen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen tavoitteita. Lisäksi Espoon kaupunki pitää tärkeänä, että esitetyt jätehuoltomääräysten muutokset toteutetaan myös jätehuollossa huomioiden HSY:n taloudelliset tavoitteet tuottavuuden nostamisessa ja kestävä, taloudellisen toiminnan edistämiseksi. HSY:n tulee jatkossa omassa hinnoittelussaan ottaa huomioon hinnoittelun ohjaus- ja kustannusvaikutus toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Espoon kaupunki toteaa, että jätehuoltomääräysten tulisi lisäksi tukea kehittämistä, uusien ratkaisujen pilotointia ja yhteistyötä esimerkiksi jätedatan mittaamista ja kuljetusten optimointia tätä kautta. Mitatun datan avulla olisi saatavilla tiedot kaupunkikohtaisista jätemääristä esimerkiksi ilmastopäästöjen laskentaa varten.

Espoon kaupunki nostaa esiin haasteet uusien jäteastioiden sijoittamisesta etenkin jo rakennetuille pientalotonteille. Lisäksi kaupunki painottaa tarvetta voimakkaaseen viestintään muutoksen toteutusvaiheessa sekä lajittelun parantamiseksi. Lisäksi Espoon kaupunki esittää useita täsmennys- ja kehitysehdotuksia määräysten yksityiskohtaisiin pykäliin.

Espoon kaupungin ympäristö- ja rakennusvalvontakeskus katsoo lausunnossaan, että kierrätyksen lisääminen on tärkeää ja kannatettavaa. Lautakunta nostaa esiin haasteet uusien jäteastioiden sijoittamisessa etenkin jo rakennetuille pientalotonteille, ottaen erityisesti huomioon Espoon rakennusjärjestyksen määräämät jäteastioiden tai -katosten sijoituspaikkaa koskevat määräykset. Lautakunta esittää myös useita täsmennysehdotuksia yksittäisiin määräyskohtiin. Lisäksi lautakunta esittää, että biojätteen erilliskeräysvelvoitteen voimaantuloa myöhennettäisiin Espoossa siten, että velvoite tulisi voimaan 1.10.2023 lukien, jolloin kiinteistöillä olisi enemmän aikaa reagoida muutokseen.

Vantaan kaupungin kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto toteaa lausunnossaan, että erilliskeräysvelvoitteiden laajentaminen edesauttaa valtakunnallisten kierrätystavoitteiden saavuttamista ja on kannatettava asia. Lisäksi lupajaosto esittää joitakin täsmennysehdotuksia yksittäisiin määräyskohtiin.

Kauniaisten kaupungin yhdyskuntavaliokunta puoltaa lausunnossaan jätehuoltomääräyksiin ehdotettuja muutoksia sekä täsmennyksiä. Muutosehdotukset

pohjautuvat muuttuneeseen jätelainsäädäntöön ja ovat perusteltuja. Uudet erilliskeräysvelvoitteet tulevat edistämään myös pääkaupunkiseudun kaupunkien ja Kirkkonummen kunnan asettamia kiertotalous- ja ilmastotavoitteita. Lisäksi valiokunta pitää hyvänä, että HSY tulee tarjoamaan aiempaa laajemmin valikoiman vaihtoehtoisia biojätteen erilliskeräys- tai kompostointitapoja sekä aiempaa laajemmat mahdollisuudet pidentää astioiden tyhjennysvälejä.

Kirkkonummen kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta puoltaa lausunnossaan jätehuoltomääräyksiin tehtyjä muutoksia ja täsmennyksiä. Lautakunta toteaa ehdotuksen olevan huolella valmisteltu ja hyvin perusteltu ja esittää joitakin täsmennysehdotuksia yksittäisiin määräyskohtiin. Lisäksi lautakunta huomauttaa, että kierrätettävien jätteiden aluekeräyspisteiden riittävydestä on huolehdittava jätehuoltomääräysten uudistuksen myötä. Kirkkonummella esimerkiksi muovin aluekeräyspisteitä on tarpeen lisätä. Myös Jorvaksen Sortti-aseman aukioloaikojen on palveltava asukkaiden kierrätystarpeita.

Jätteiden putkikeräisytyöt

HSY:n toimialueella toimivat jätteiden putkikeräisytyöt (Espoossa Suurpellon jätehuolto Oy, Helsingissä Jätkäsaaren, Kalasataman ja Kruunuvuoren jätteen putkikeräisytyöt, Vantaalla Kivistön Putkijäte Oy) ovat tuoneet lausunnoissaan esiin, että putkikeräysjärjestelmien alueita koskeva korttelikohtainen keräysvelvoite lasille ja metallille, sekä keräyspaikoille asetettu kapasiteettivaatimus, aiheuttavat ylitsepääsemättömiä haasteita jo olemassa oleville putkikeräysalueille sekä alueen kiinteistöille. Uusia korttelikohtaisia keräyspisteitä ei ole mahdollista jälkeinpäin lisätä jo olemassa oleville, rakennetuille putkikeräysalueille. Joillakin putkikeräysalueilla ilmenneet lajitteluhuoneiden kapasiteettiongelmat tulisi ratkaista lajitteluhuoneiden määrän kohtuullisella kasvattamisella ja HSY:n noutokuljetusten määrän joustavalla lisäämisellä.

Omakotiyhdistykset ja kiinteistöliitot

Kiinteistöliitto Uusimaa ry katsoo lausunnossaan, että ehdotetut tarkennukset ovat pääosin selkeitä ja kannatettavia. Erilliskeräysvelvoitteiden asettaminen myös muualle kuin 10 000 asukkaan taajamiin on tarkoituksenmukaista. Liitto katsoo, että kiinteistöille tulee varata riittävä aika varautua jättepisteiden muutoksiin. Siirtymäajan tulisi olla lähtökohtaisesti sama kaikille kiinteistöille.

Suomen Omakotiliitto ry ja Suomen Omakotiliiton Uudenmaan piiri ry katsovat yhteisessä lausunnossaan, että jätteiden kierrättäminen ja yhdyskuntajätteen vähentäminen ovat kannatettavia toimia. Yhdistykset pitävät tärkeänä, että jätehuoltoon kehitetään uusia palveluratkaisuja, joilla voidaan vastata paremmin eri talouksien tarpeisiin ja alentaa kustannuksia. Yhdistykset kannattava, että erilliskeräysvelvoitteiden siirtymäaika tulisi olla kaikille HSY:n toimialueen kiinteistöille 1.7.2024.

Espoon ja Kauniaisten pienkiinteistöt ry katsoo, että biojätteen ja muovin kierrätys ei ole ympäristöllisesti eikä taloudellisesti kannatettavaa, koska kerätyille materiaaleille ei ole käyttöä. Biojätteen erilliskeräystä saatetaan kuitenkin tarvita myös pienkiinteistöille, jotta EU:n kierrätystavoitteeseen päästään. Yhdistys toivoo, että HSY tarjoaa pienkiinteistöille koulutusta, tukea ja neuvontaa, jotta paras ja edullisin tapa jätteiden keruun toteuttamiseksi löytyy kullekin kiinteistölle sekä kompostoinnin oikeaksi toteuttamiseksi. Yleisiä pakkausjätteiden keruupisteitä sekä Sortti-asemia tulee lisätä.

Kirkkonummen Pienkiinteistöyhdistys (KPY) ry kannattaa lausunnossaan kierrätysasteen parantamista. Lisäksi KPY huomauttaa, että ehdotuksessa ei ole asetettu mitään velvoitteita HSY:lle, esimerkiksi velvoitteet tyhjennysten järjestämisessä, lietteen tyhjennyksissä sekä hinnoittelussa, eikä hinnoittelun perusteita ole myöskään avattu riittävästi. KPY esittää, että yli 75-vuotiaat tulisi vapauttaa erilliskeräysvelvoitteista kokonaan. KPY esittää lisäksi useita täsmennysehdotuksia yksittäisiin määräyskohtiin ja toteaa, että kompostoinnin hajuhaittoihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota. Lisäksi KPY katsoo HSY:n ylittävän toimivaltansa vaatimalla vain HSY:n omistamien jäteastioiden käyttöä.

Rajakylän Pientaloyhdistys ry katsoo lausunnossaan, että Vantaan jätevoimalalle saapuvien jätekuormien koostumuksen valvonta on riittämätöntä. Polttoon päätyy ongelmajätettä sekä esimerkiksi muovia kierrätysvelvoitteiden vastaisesti. Yhdistys on liittänyt lausuntoonsa Vesiluonnon puolesta ry:n Etelä-Suomen aluehallintovirastolle antaman lausunnon, joka koskee Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristölupahakemusta.

Muut lausunnot

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry toteaa lausunnossaan, että jätehuoltomääräyksiä koskeva ehdotus on valmisteltu huolellisesti ja kiinnittää lisäksi huomiota eräisiin yksittäisiin määräyskohtiin. YTP katsoo lausunnossaan, että täydentävän keräyksen (erilliskeräysvelvoitteen ulkopuolella olevat kiinteistöt) tulisi olla kiinteistön haltijoiden vapaasti valittavissa. Toissijaista jätehuoltopalvelua koskevan pykälän olisi perusteltua olla informatiivisempi ja tuoda mm. esiin Materiaalitorin käyttövelvoite. Lisäksi YTP esittää täsmennyksiä rakennus- ja purkujätteitä koskevaan määräyskohdan sanamuotoihin.

Lassila & Tikanoja Oyj katsoo lausunnossaan, että jätehuoltomääräykset luovat hyvän pohjan alueen jätehuollon ja jätteen hyötykäytön kehittämiseksi. Määräyksissä oli huomioitu esimerkiksi työturvallisuusasiat hyvin. Lisäksi L&T esittää eräitä täsmennysehdotuksia yksittäisiin määräyskohtiin.

Suomen Pakkauskierrätys Rinki Oy sekä Suomen Keräyslasiyhdistys ry esittävät lausunnoissaan korjausehdotukset pakkausjätteiden määritelmiin.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ollut huomautettavaa ehdotuksesta jätehuoltomääräyksiksi. Virasto painottaa lausunnossaan kompostien asianmukaisen hoitamisen tärkeyttä, erityisesti huomioiden lisääntyvän kompostoinnin vaikutukset haittaeläinten määrän kasvuun.

Saapuneet mielipiteet

Saapuneissa mielipiteissä (17 erillistä perusteltua mielipidettä tai täsmennysehdotusta)

- kuudessa vastustetaan käsin siirrettävien jäteastioiden siirtymistä vaiheittain HSY:n omistukseen
- neljässä tuodaan esiin huolet biojäteastioiden sekä kompostoinnin aiheuttamista hajuhaitoista sekä rottaongelmista
- kolmessa ehdotetaan biojätteen kortteli- tai kimpfakeräysvaihtoehtoja tai esitetään toive mahdollisimman kattavasta monilokero-keräysastiasta.
- kolmessa ehdotetaan täsmennyksiä mm. kompostointia koskeviin yksittäisiin määräyskohtiin.

Verkkosivuilla toteutetun kyselyn perusteella (568 vastaajaa) keräyksen laajentaminen pienempiin taloyhtiöihin sai kannatusta; erityisesti muovi- ja kartonkipakkausten sekä biojätteen osalta. 5-9 asunnon taloyhtiöissä yli puolet kannatti ehdotusta. Mahdollisuutta biojätteen harvempaan tyhjennysväliin kannatti 74,5% kaikista vastaajista, mutta erityisesti omakotiasujat (85,6%).